

Zdravotnická dokumentace

Ochrana soukromí

- Součástí Hippokratovy přísahy
- *„Cokoliv, co uvidím nebo uslyším, zahrnující životy lidí, při péči o nemocné nebo jejich soukromém životě, co by mělo být utajeno, pomlčím o tom a zachovám to jako tajemství.“*
- Naše společnost jako společnost informací, stále více lidí má jako práci zpracování informací
- Soukromí se stává jedním z nejvíce diskutovaných aspektů lidského života

Zvláštní citlivost informací o zdraví

- Mnohé informace o zdravotním stavu jsou citlivé (pohlavní život, duševní stav, závislosti na alkoholu a drogách, profesní a kariérní perspektivy).
- Mohou být ale citlivé pro konkrétní pacienty (třeba s ohledem na zaměstnání, rodinu, náboženství a podobně).

Ochrana soukromí x mlčenlivost

Soukromí

- Ochrana před zjišťováním a shromažďováním osobních údajů
- Ochrana před neoprávněným přístupem k informacím
- Ochrana před pořizováním fotografií, nahrávek a záznamů

Mlčenlivost

- Ochrana před šířením informací, k nimž zdravotník získal přístup
- To i v případě, že tyto informace získal legálně

Právní východiska

- Úmluva o lidských právech v biomedicíně
- Listina základních práv a svobod – čl. 7 a 10
 - *Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem. (Čl. 7)*
 - *Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.*
 - *Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.*
 - *Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.*

Soukromí

- Právo nebýt součástí veřejnosti
- Právo na „osobní oblast“
- Právo zadržovat informace o sobě
- Právo rozhodnout zda a jakým způsobem mají být skutečnosti jeho osobního soukromí zpřístupněny jiným

! Právo na soukromí se vztahuje na každou fyzickou osobu, bez ohledu na věk či svéprávnost

Vedení zdravotnické dokumentace

Soubor informací vztahujících se k pacientovi, o němž je vedena

Povinnost vedení zdravotnické dokumentace

Výjimky z vedení ZD

- *Při poskytování zdravotních výkonů v rámci preventivní péče mimo zdravotnické zařízení není poskytovatel povinen vést zdravotnickou dokumentaci.*
- *Mimo zdravotnické zařízení mohou být poskytovány zdravotní výkony v rámci preventivní péče zaměřené na předcházení onemocnění a jeho včasné rozpoznání, a to na základě povolení uděleného krajským úřadem.*

Poskytovatel je povinen vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci a nakládat s ní podle zákona a jiných právních předpisů. Zdravotnická dokumentace je vedena úplně, pravdivě a čitelně a je souborem informací:

- identifikační údaje pacienta
- pohlaví pacienta
- identifikační údaje poskytovatele zdravotních služeb
- informace o zdravotním stavu pacienta
- údaje zjištěné z rodinné, osobní a pracovní anamnézy pacienta, a je-li to důvodné, též údaje ze sociální anamnézy
- údaje vztahující se k úmrtí pacienta
- další údaje

Příklad údajů ve zdravotnické dokumentaci

- Paní Nováková se v dospívání léčila s mentální anorexií, podstoupila na svou žádost dvakrát umělé přerušování těhotenství, je HBsAg pozitivní a nyní byl u ní diagnostikován karcinom děložního hrda; žije s matkou, která je v invalidním důchodě pro schizofrenii a se sestrou, která je prostitutka. Otec se zastřelil, ještě když byla malá.

Způsob vedení ZD

Průkazně, pravdivě, čitelně

Průběžně doplňována

Jednotlivé zápisy bez zbytečného odkladu

Opravy novým zápisem

Vedení zdravotnické dokumentace

V listinné podobě

V elektronické podobě

V kombinaci listinné a elektronické podoby (souběžná)

Obrácení důkazního břemene v případě ztráty zdravotnické dokumentace

- nálezn Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 14/17

Ústavní soud Zahumny #26

Nemocnice Boskovice

Našli jste záznam o tom kardiografickém vyšetření?

Nemáme ho! Už jsem se díval i pod postel... Kopii taky nemáme!

Krajský soud v Brně

Jak můžeme dokázat pochybení nemocnice při porodu, když nemocnice ztratila zdravotnickou dokumentaci? Nemocnice tak těží ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu.

ÚSTAVNÍ SOUD
IV. ÚS 14/17

Pokud zdravotnická dokumentace v rozporu s právem nebyla pořízena nebo "byla ztracena", je namístě, aby soud obrátil důkazní břemeno ohledně skutečností, které měly být na základě dokumentace objasněny, tedy aby skutečnosti vyplývající z dokumentace prokazovala nemocnice a ne pacient.

Z David Zahumenský
advokátní kancelář

Odborníci na ústavní a správní právo

Nahlížení do zdravotnické dokumentace

Kdo může nahlížet

- Zdravotníční pracovníci
- Pacient
- Rodina, příbuzní, pozůstalí
- Studenti

"HELLO, IS THIS THE DOCTOR'S OFFICE?... THANK YOU FOR SENDING ME ALL THAT INFORMATION, BUT MY NAME ISN'T AMBER AND I'M PRETTY SURE I'M NOT PREGNANT!"

Zdravotničtí pracovníci

osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání

v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb

v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání

z důvodu splnění úkolů podle Zozs nebo jiných právních předpisů

při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb

Pacient

V přítomnosti zaměstnance
pověřeného poskytovatelem

Právo činit si výpisy nebo kopie

Rodina, příbuzní, pozůstalí

zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta

osoby určené pacientem, zákonným zástupcem nebo opatrovník pacienta

osoby blízké zemřelému pacientovi:

- informace o zdravotním stavu pacienta, který zemřel, a informace o výsledku pitvy, byla-li provedena, včetně práva nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené o jeho osobě nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu a pořizovat z nich výpisy nebo jejich kopie.
- zemřelý mohl tento přístup předem zakázat

Studenti a zdravotnická dokumentace

- Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka mohou nahlížet do zdravotnické dokumentace v nezbytně nutném rozsahu pro potřebu výuky.
- Pacient nahlížení studentů do jeho zdravotnické dokumentace může zakázat.
- **NE OPISY A VÝPISY** (možné pouze s výslovným souhlasem pacienta)

Pořizování kopií

Zpravidla poskytovatel

- Oprávněn požadovat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením výpisu
- V případě, že je zdravotnická dokumentace vedena pouze v elektronické podobě, má pacient nebo jiná osoba oprávněná podle § 65 Zozs právo nahlížet dálkovým přístupem nebo na pořízení její kopie na technickém nosiči dat, který si určí, nebrání-li tomu technické možnosti poskytovatele; to neplatí, požaduje-li listinnou podobu.

O každém pořízení učinit záznam (s výjimkou zdrav. pracovníka)

Zákon o zpracování osobních údajů/GDPR

- Povinnosti pro poskytovatele zdravotních služeb přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů.

Sankce při porušení povinností nakládání se ZD

Poruší povinnost vést, uchovávat, nakládat se ZD dle ZZS

Neumožní přístup a nahlížení do ZD oprávněným osobám uvedeným v ZZS

Umožní nahlížet do ZD v rozporu se ZZS

Nepořídí výpis / kopii ZD dle ZZS

Neprovede záznam o nahlédnutí do ZD

- ZZS - pokuta až 500 tis. Kč / 100 tis. Kč
- GDPR - 20 mil euro (cca 500 mil Kč) – omezení zákonem

Sankce při porušení povinností nakládání se ZD

Příslušný správní orgán může pozastavit nebo odejmout oprávnění k poskytování ZS

- *Poskytovatel nevede ZD*
- *Poskytovatel vede ZD v rozporu s právními předpisy*

Občanský zákoník

- *Náhrada škody a nemajetkové újmy*
- *Soud může rozhodnout o obrácení důkazního břemena ohledně prokazování (ne)splnění některého z předpokladů odpovědnosti za újmu (nálezn IV.ÚS 14/17)*

Trestní zákoník

- *Neoprávněné nakládání s osobními údaji*
- *Neoprávněný přístup k počítačovému systému*

**Sankce za neoprávněné
porušení mlčenlivosti**

Trestně právní sankce

Bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají

- **Až tři léta nebo zákaz činnosti**

Správní sankce

Porušení povinností poskytovatele plynoucí ze Zozs

- Pokuta až 1.000.000,- Kč

Porušení povinností poskytovatele plynoucí ze zákona na ochranu osobních údajů

- Pokuta až - 20 mil euro (cca 500 mil Kč)

Soukromoprávní postihy

Pracovněprávní postihy

- I okamžité zrušení pracovního poměru

Vystavení se riziku podání žaloby

- Náhrada nemajetkové újmy

Disciplinární postih

Kárná (disciplinární) ochrana soukromí
v podobě postihování porušení mlčenlivosti.

Flagrantní porušení dokáže být důvodem pro
odnětí profesní licence.

Význam této části pro
výuku

Při klinické výuce

Respektujte právo pacienta na soukromí a jeho osobní zónu

Včetně prostor k odkládání osobních věcí

Pokud si pacient nepřeje Vaši přítomnost, odejděte

V žádném případě nepořizujte skryté nahrávky ani fotografie pacienta

Ani pro osobní potřebu, ani pokud pacient nebude přímo poznatelný

Nedělejte kopie jeho zdravotnické dokumentace (bez výslovného souhlasu)

Při neformálních rozhovorech se spolužáky nesmí být ani z kontextu dovoditelná osoba pacienta

Fotografie a záznamy psaní studentských prací, SVOČ a prezentací

Jakékoliv výpisky a shromažďování informací

Fotografie pacienta nebo částí těla

Vždy s vědomím a souhlasem pacienta

Nikdy ne pacienty v bezvědomí

Minimalizovat zásahy do soukromí (pozor, skutečná anonymizace je skoro nemožná)

- Pozor souhlas s pořízením záznamu a jeho dalším šířením jsou dva samostatné souhlasy, souhlas s jedním neznamena souhlas s druhým

Každá sesbíraná informace musí mít svůj účel!

Zákaz šíření na sociální sítě Směrnice děkana LF MU č. 1/2016 čl. V odst. 9

Sběr údajů o pacientech pro potřeby závěrečných prací

Vždy s vědomím poskytovatele

Poskytovatel od pacienta obstará souhlas

M U N I

M E D